

SØR-TRØNDELAG
BONDELAG

Hva er rovviltforliket ? Hva er Krokann -dommen ?

Betraktninger i fra Bondelagets ståsted

Skjetlein 29. februar 2016

Styremedlem i Sør Trøndelag Bondelag Frank Røym

Vi får Norge til å gro!

Bondens hovedoppgave, Matproduksjon

- Matproduksjon
  - Stortinget har bedt bonden øke matproduksjonen med 1 % pr år fremover.
  - I 2010 høstet en ca 300 mill f.e i utmark, tilsvarende 850.000 da korn. (Tone Våg, NSG)
  - I 1939 ble det høstet ca 750 mill f.e i utmark (Tone Våg , NSG)
  - Total ressurs ca 900 mill f.e i utmark (Y. Rekdal, NIBIO)
  - Praktisk nyttbart i dag ca 600 mill f.e i utmark (Y. Rekdal NIBIO)
  - Mye av økt matproduksjon på norske ressurser må hentes i utmarka.
  - Konflikten Beitedyr – Rovdyr kan forsterkes om en ikke forvalter dette på best mulig måte for alle parter.

Roviltforliket av 2011

- Forlik mellom alle partier på Stortinget om hvordan en anmodet regjeringen gjennomføre en rekke tiltak i forvaltningen av gaupe, jerv, ulv og bjørn
  - Viktige rammer
    - Lovverket, forskrifter
    - Vitenskaplige og erfaringsbasert kunnskap
    - Regional forvaltning er viktig
    - Respekt for eiendomsretten
    - Enkeltmennesker og lokalsamfunnets livskvalitet

Rovviltforlikets målsetninger

- Todelt målsetning om å ivareta både rovvilt og beitenæring
- Prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, en sterkere sonering mellom rovdyr og beitedyr
- Fastsatt konkrete bestandsmål for bjørn , jerv, ulv og gaupe.
- Erstatning for tap av bufe til fredet rovvilt
- Forebyggende og konfliktdempende tiltak
- Kartlegging av kongeørnbestanden skal ferdigstilles så raskt som mulig.

Rovdyrforliket - prioritering

- Det skilles mellom
  - Yngleområde for rovdyr (rovdyrene skal ha prioritet)
  - Prioritert beiteområde for husdyr.
- «Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensiale i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområder for rein.» (2.2.19)
- « I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses igjennom forbyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet.» (2.2.19)

Rovviltforliket

- Det er ett felles mål at tapstallene i beitenæringa må ned (2.2.19)
- Soneinndelingen skal forvaltes tydelig (2.2.19)
- Miljøforvaltningen skal bidra til å effektivisere uttak
- Utenfor prioritert yngleområde for bjørn, skal det gis økt adgang til lisensfelling av hannbjørner slik at forekomsten i prioriterte beiteområder reduseres. (2.2.17)

Rovviltforliket - hva fungerer dårlig

- Forvaltning av ulven.
  - Ulv som trekker utenfor yngleområdet for ulv kan gjøre til dels voldsomme skader når den kommer inn i områder med mye beitedyr. Ikke enighet mellom Norge og Sverige om samarbeid i bestandsregistrering og fordeling av grenseulv. Det søkes å få dette på plass innen 2013.
- Forvaltning av kongeørn
  - Kan gjøre voldsom skade i en del områder, ikke ansett tidligere å være en betydelig skadegjører. Er en betydelig skadegjører ref forskningsprosjekt på Fosen
- Erstatningsordningen
  - Her foretas det etter næringas syn avkortninger som virker vilkårlige. Miljødirektoratet ser ikke ut til å ha tatt konsekvensene av Krokann- dommen inn over seg

Krokann - dommen , nov 13

- Alle opplysninger kommer i fra advokatselskapet LUND & Co, Oslo
- Dommen angår tvist om erstatningsutbetaling.
- Hovedregel: Full erstatning for sannsynlig rovvilttap
  - Krokann fikk avslag på deler av tapet hovedsakelig fordi det ikke var gjenfunnet kadaver.
  - «Etter lagmannsrettens syn fremstår den delvise innvilgelsen (...) uten konkret forankring i saken, nærmest vilkårlig satt. ... det er derfor viktig at sannsynligheten for andre årsaksfaktorer trekkes inn som ett ledd i helhetsvurderingen.»

Krokann -dommen (2)

- Miljømyndighetenes vedtak om erstatning for beitesesongen 2008 ble kjent ugyldig av retten.
  - Tingretten og Lagmannsretten.
- FM og DN hadde i vedtaket lagt avgjørende vekt på rovviltbestanden og manglende kadaverfunn
  - Andre muligheter årsaker til ett så vidt høyt tap utover normaltapet var ikke vurdert

Erstatningsforskriftens § 8

- «Tap utover normaltap (..) ansees som tapt til rovvilt når øvrige omstendigheter viser en sannsynlighetsovervekt»
- Etter forskriften skal erstatningsmyndighetene vurdere øvrige omstendigheter
- En totalvurdering av årsaksbildet der kadaverfunn ikke er vilkår for å få erstatning.
- Øvrige omstendigheter skal vurderes bredt, årsaksfaktorene som kan forklare eller eliminere tapet må brytes ned og beskrives
- Ingen antakelse – presumsjon- om at alt tap utover normaltap er tap til rovvilt.
  - Beitebruker må fortsatt sannsynliggjøre tap til rovvilt for tap utover normaltap

Ett eksempel

- Beitebrukeren har faktiske tap: 33 voksne 109 lam
- Normaltapet er: 4 voksne 16lam
- Rest, det søkes erstatning for 29 voksne 93 lam
- Fylkesmannen erstatter: 15 voksne 47 lam
- Dvs ca 50 %
- Miljødirektoratet erstatter: 3 voksne 9 lam
- Rest ikke erstattet: 11 voksne 37 lam
- Myndighetene har ikke sagt noe om hva som er mer sannsynlig tap, enn rovdyr. Virker som det gis erstatning for ett vilkårlig antall. Økonomisk tap for bonden ca 120 - 150.000 kr

Oppsummering

- Praksis følger mange steder ikke Krokann-dommen og forskriften (vurdert saker fra 2011-2015)
- Ikke individuell behandling av søknader
- Ingen bred vurdering av årsaksfaktorer med forklaring på tap eller eliminering av tapsårsaker
- Gjennomgående – deler av tapet erstattes, men en finner ikke at alt tap utover normaltap er sannsynliggjort.
  - Normaltapet blir høyere uten at det kan påpekes konkrete årsaker til høyere normaltap de enkelte år.
- Forvaltningen har liten kapasitet og korte frister, men kravene til saksbehandling er de samme.
- Er det « fingeren i luften? »

TAKK FOR MEG

TRØNDELAG
BONDELAG

